

Enligt sändlistan

RIKSDAGSVALET 2011: Nytt användarhanteringssystem i valdatasystemet

Projektet för att förnya valdatasystemet (VAT) har framskridit på så sätt att de följande förnyade delsystemen ska användas vid riksdagsvalet 2011:

- basdata- och röstningsställesystemet,
- kandidatsystemet (dvs. kandidatregistret) och
- rösträttssystemet (dvs. rösträttsregistret).

Till de förnyade delsystemen an knyter ett nytt användarhanteringssystem, vilket tidigare har redogjorts för bland annat i justitieministeriets brev av den 24 april 2008 (dnr JM 12/51/2008). Det nya användarhanteringssystemet baserar sig på statsförvaltningens gemensamma identifierings- och betalningstjänst (VETUMA).

Räkningssystemet i det s.k. gamla valdatasystemet, vars ärendehanteringssystem inte ska ändras före riksdagsvalet, ska fortfarande användas för resultatuträkningen vid riksdagsvalet 2011. Detta brev gäller alltså inte dess användarhanteringssystem.

Krav som det nya användarhanteringssystemet ställer på valmyndigheterna

Det nya användarhanteringssystemet betyder att var och en valmyndighet som använder valdatasystemets förnyade delsystem (valkrets nämnderna, de kommunala centralvalnämnderna, valnämnderna och valförrättarna vid allmänna förhandsröstningsställen, Befolkningsregistercentralen och magistraterna samt utrikesministeriet) ska identifiera sig (logga in) i systemet antingen

- med ett identitetskort utfärdat av polisen (ett chipföretsett identitetskort) eller
- med nätbankskoder, som finns av två slag: a) koder med vilka en person identifierar sig i sin egen nätbank och använder sitt eget bankkonto (koder bundna till ett bankkonto) och b) koder som inte är bundna till något bankkonto¹.

¹ Sådana koder kallas prepaid-koder i vissa banker.

Valdatasystemets förnyade delsystem kan alltså inte användas utan ett identitetskort eller nätbankskoder. Enskilda användarnamn eller lösenord skickas inte längre till användarna av de förnyade delsystemen.

Användaren av valdatasystemet kan i princip välja om han eller hon identifierar sig i systemet med ett identitetskort eller nätbankskoder. *Justitieministeriet rekommenderar dock att om användaren använder endast ett delsystem, ska han eller hon identifiera sig med nätbankskoder, vilket är enklare än identifiering med ett kort. Användare av bara ett delsystem är till exempel valförrättare vid allmänna förhandsröstningsställen (rösträttsregistret) och valnämnder (rösträttsregistret). Även i de fall då en valkrets nämnd eller en centralvalnämnd fördelar uppgifterna mellan sin personal på det sättet att var och en användare använder endast ett delsystem, rekommenderar man att nätbankskoder används. Om samma användare i stället använder fler än ett delsystem, till exempel både basdata- och röstningsställesystemet och rösträttsregistret, rekommenderar man användning av ett identitetskort.*

Varje valmyndighet ska se till att alla användare av de förnyade delsystemen har antingen ett identitetskort eller nätbankskoder redan då man börjar träna användning av delsystemen. *Man bör ha ett identitetskort eller nätbankskoder senast 21.3.2011.* Vi vill särskilt påminna de kommunala centralvalnämnderna om att de bör se till att de valförrättare vid allmänna förhandsröstningsställen som centralvalnämnden har utnämnt har antingen ett identitetskort eller nätbankskoder eller att de skaffar dem.

Skaffande och användning av identitetskort

Identitetskort utfärdas av polisen. Ansökan om identitetskort lämnas skriftligt hos den lokala polisinspektionen eller dess serviceställe. Man ansöker om identitetskort på samma sätt som till exempel körkort. Vid ansökan om identitetskort behövs ett passfoto. Polisen bestyrker ansökarens identitet, varför det är bra att ta med pass. I övriga fall bestyrker polisen ansökarens identitet på något annat sätt, till exempel genom att ställa olika frågor. Ytterligare upplysningar om identitetskort och ansökning av identitetskort (bl.a. kontaktuppgifter av polisinspektionerna och serviceställena) finns på polisens webbplats www.poliisi.fi (Tillstånd -> Identitetskort). Det är bra att beakta att kortets leveranstid är mellan två och tre veckor, varför ansökan ska lämnas in i god tid före man börjar använda kortet.

Den s.k. PIN-koden för identitetskortet sänds skilt per post till den adress som kortinnehavaren har uppgett. Anmälan om PIN-koden ska förvaras omsorgsfullt och skilt från själva kortet.

Avgiften för kortet är 48 euro och den betalas i samband med ansökningen. Passfotograferingen kostar vanligen cirka 20 euro. *För användningen av kortet behövs en kortläsare och kortläsarprogramvara.* En kortläsare kostar vanligen cirka 15 euro. Många arbetsstationer har dock en inbyggd kortläsare, då man inte skilt behöver skaffa en. Kortläsarprogrammen kan hämtas avgiftsfritt till exempel på Befolkningsregistercentralens webbplats (www.vaestorekisterikeskus.fi). Den egentliga användningen av identitetskort är kostnadsfri.

Justitieministeriet betalar en ersättning för kostnaderna som orsakas till kommunerna av skaffandet och användningen av korten i efterhand i samband med engångsersättningen enligt 188 § 2 mom. i vallagen. Ministeriet tar ut ur valdatasystemet en rapport om antalet användare som har loggat in i systemet med ett identitetskort i var och en kommun. Denna siffra multipliceras med 83 euro (=priset för kortet + priset för passfotograferingen + priset för kortläsaren) och summan räknas ihop med kommunens engångsersättning. Engångsersättningen betalas till kommunerna på förhösten 2011.

Identitetskort gäller fem år.

Skaffande och användning av nätbankskoder

Nätbankskoder som är bundna till ett eget bankkonto

Nätbankskoder beviljas av banker. Man får koderna, om man använder bankens nätbankstjänster. Nätbankskoderna kan utan bekymmer användas även vid identifiering i övriga system, till exempel valdatasystemet, eftersom de vid identifieringssituationen används endast för identifiering och inte till exempel för att öppna ett bankkonto eller logga in i andra banktjänster. Alla bankers nätbankskoder kan användas för inloggning i valdatasystemet.

Bankerna debiterar ingen avgift för användning av nätbankskoder, utan kostnaderna för dem ingår vanligen i bankernas allmänna serviceavgifter som användarna av nätbankstjänster i alla fall betalar för banken. När man använder nätbankskoder för att logga in i valdatasystemet, tar nummerkoder naturligtvis slut snabbare än vanligt, men banken skickar automatiskt en ny lista alltid när koder på den gamla listan är nära att ta slut.

Nätbankskoder som inte är bundna till ett bankkonto

Om användaren av valdatasystemet vid identifiering inte vill använda nätbankskoder som är bundna till användarens eget bankkonto, kan han eller hon skaffa skilda nätbankskoder som inte är bundna till användning av något konto.

Koder som inte är bundna till ett bankkonto och som kan användas för inloggning i valdatasystemet beviljas av Nordea Abp och Sampo Bank Abp. Kontors kontaktuppgifter finns på adresserna

- www.nordea.fi (Kontakt -> Kontor och betjäningsställen) och
- www.sampopankki.fi (Privat -> Välj kontor).

Användaren av valdatasystemet ska hämta nätbankskoderna personligt från ett kontor. *Koderna kan hämtas tidigast 20.1.2011 och de bör hämtas senast 21.3.2011.* Ansökaren ska legitimera sig på banken, varför man bör ha ett personbevis (ett identitetskort, pass eller körkort som utfärdats efter 1.10.1990) med sig. Därtill ska ansökaren ta med sig en kopia av den handling med vilken han eller hon har förordnats till sin uppgift, dvs.

- regionförvaltningsverkets beslut för medlemmar i en valkrets nämnd och nämndens beslut för nämndens personal,
- fullmäktiges beslut för medlemmar i kommunala centralvalnämnder och nämndens beslut för nämndens personal,

- centralvalnämndens beslut för valförrättare vid allmänna förhandsröstningsställen eller motsvarande uppgifter från Itella Abp, om valförrättaren hör till Itellas personal, och
- kommunstyrelsens beslut för medlemmar i de valnämnder som använder elektroniska vallängder på valdagen.

När användaren av valdatasystemet hämtar koder från Nordeas eller Sampo Banks kontor, behöver han eller hon inte vara kund i banken. En kundrelation uppstår dock mellan banken och den som skaffar koder, men denna kundrelation förpliktar inte personen till att ingå övriga kundrelationer med banken. Det är dock bra att beakta, att när en person skaffar nätbankskoder, förbinder han eller hon sig personligt att följa villkoren för nätbankskoder och ansvarar personligt för alla åtgärder som görs med nätbankskoderna. Koderna som inte är bundna till ett bankkonto är således personliga på samma sätt som de nätbankskoder som är bundna till ett eget bankkonto, och de ska förvaras lika omsorgsfullt. Koderna gäller ett år från datumet för beviljandet.

Nordea och Sampo Bank tar ut ingen avgift för koderna av valdatasystemets användare. Kostnaderna betalas centralt av justitieministeriet.

Ytterligare upplysningar

Ytterligare upplysningar finns på de ovan nämnda internetadresserna. Ni kan också kontakta Justitieförvaltningens datateknikcentral/Valstödet, tfn 010 366 4750 (på finska) och 010 366 4751 (på svenska), e-post vaalituki@om.fi.

Valdirektör

Arto Jääskeläinen

Konsultativ tjänsteman

Jussi Aaltonen

SÄNDLISTA

Valkretsnämnden
De kommunala centralvalnämnderna (exkl. Åland)
Befolkningsregistercentralen och magistraterna
Utrikesministeriet

FÖR KÄNNEDOM:

Itella Abp
Nordea Abp
Sampo Bank Abp
Tieto Abp
Solita Abp
Logica Abp